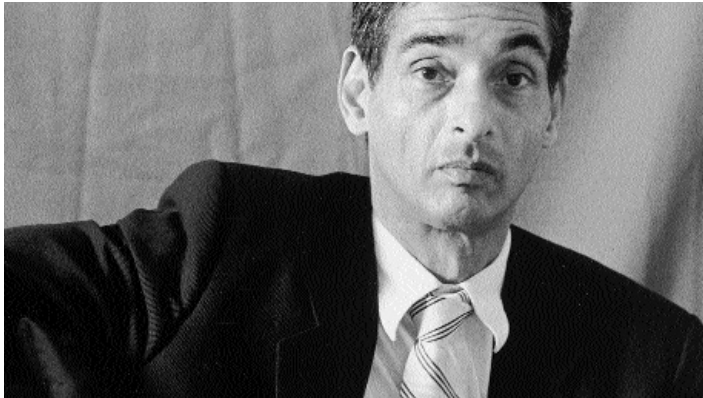

Spong versus Guensberg over 'topadvocaat'

Woensdag 25 april diende advocaat Gerard Spong een strafrechtelijke en een tuchtrechtelijke klacht in tegen algemeen deken Marek Guensberg. Voor wie niet alle stappen heeft gevolgd: wat is er gebeurd en wat zal er nog gebeuren?

In een interview in het dagblad *Trouw* van 14 april liet de deken zich bezorgd uit over het scheve beeld van de advocatuur en over het verschijnsel 'topadvocaat'. Dat had hij al eerder gedaan in zijn openingscommentaren in dit blad, op 23 februari en 9 maart: 'Het verschijnsel "topadvocaat" kan het vertrouwen van cliënten in hun advocaat aantasten.' Gaat de gemiddelde cliënt niet twijfelen aan de kwaliteit van zijn of haar eigen advocaat, die niet op tv te bewonderen is? En 'zolang objectieve meetmethoden ontbreken, suggereert ['topadvocaat'] meer dan kan worden waargemaakt en is het zelfs een beetje misleidend.'

Narcistisch

Deze hartekreet zal de balie hebben bereikt, waarschijnlijk, maar daarbuiten trok die geen aandacht. Advocaat Spong had het wel gelezen. In een vrijmoedig interview in de *Haagsche Courant* van 7 april vertelt hij over zijn leven, karakter en werk. 'Ik ben narcistisch, egoïstisch en egocentrisch. Dat is niet vervelend, dat is héél erg. Een psychiater zou zeggen dat er veel aan mij te sleutelen valt. Maar ik durf te zeggen dat driekwart van de mensheid egoïst is. De hele samenleving is ervan doordrenkt. Wat dacht je van de asielproblematiek?' En over crimineel geld: 'Financieel is het best mogelijk om te stoppen, ik ben vermogend geworden dankzij de misdaad. Deels door geld dat mogelijk uit drugs-transacties is betaald. Het is alleen buitengewoon moeilijk om de illegale herkomst van gelden te kunnen vaststellen.'

Aan het eind vraagt hij zich af 'waarom ik, zoals men dat noemt, een topadvocaat ben geworden. Mijn landelijk deken van de Orde van Advocaten heeft overigens een hekel aan het begrip topadvocaat, maar ik weet niet of dat komt doordat hij dat predikaat zelf nooit heeft gekregen of door iets anders. Er is een kleine groep advocaten die top-prestaties levert en waarom ik daarbij zit, ik kan het u niet zeggen.'

In het interview van een week later in *Trouw* zegt deken Guensberg dat het media-optreden van topadvocaten een scheef beeld vestigt van de advocatuur. 'Van dat imago hebben andere advocaten in toeneemende mate last. Een advocaat dient wijs en betrouwbaar te zijn, rust uit te stralen.' Grote strafzaken en letselschadezaken in Enschede en

Volendam trekken natuurlijk de aandacht, begrijpt de deken, maar als de 'collega's zich in de schijnwerper plaatsen wordt een klein segment van de advocatuur overbelicht.' Alleen het belang van de cliënt is maatgevend; bovendien, wat is een topadvocaat? 'De toptien wordt gekozen door vakbroeders. Maar wat is het criterium? Gaat het om wie op tv de meeste zendtijd heeft gehad?'

Witwassen

'Waar de aanwijzingen vandaan komen dat advocaten witwassen is mij een raadsel,' zegt deken Guensberg even verderop. De drang om het witwassen aan te pakken komt voor een belangrijk deel voort uit het aureool dat de spraakmakende tak van de advocatuur om zich heen creëert. Zo geeft Trouw-interviewer Louis Cornelisse de gedachten van Guensberg weer. En de journalist scherpt ze nog aan met: 'De wereld van de succesvolle pleiter met zijn Jaguar en Rolex – met dank aan de criminele clientèle – wekt die verdenking op.' Waarna Guensberg nuancerend wordt opgevoerd: 'Guensberg geeft toe dat het soms moeilijk valt uit te leggen en dat het niet te voorkomen is dat zijn vakbroeders betaald worden uit louche praktijken.'

Dus de interviewer suggereert een relatie tussen het gedrag van topadvocaten en witwassen, maar heeft daarvoor geen citaten van de deken bij de hand. In het interview verzet Guensberg zich op diverse gronden tegen het scheve beeld. Desgevraagd zegt hij later dat hij in het hele gesprek niet die relatie tussen topadvocaten en witwasverdenking heeft gesteld.

Om welke topadvocaten gaat het eigenlijk? Een deken noemt toch geen namen?, zoals in het begin van het interview staat. Maar na enig aandringen zegt Guensberg: 'Ik heb geen schroom [Spong] ten tonele te voeren, omdat [hij] zelf zegt dat hij het geweldig vindt, al die aandacht. Het is puur narcisme, zegt Spong. Ja, dat bezorgt je dan toch kromme tenen. Mijn pleidooi voor ingetogenheid is bij Spong aan dovemansoren gericht.' In zijn toelichting zegt hij later dat het hem alleen ging 'om het hoofdstuk ingetogenheid.'

Toppers en kreukels

Advocaat Spong was verontwaardigd, verscheen een kleine week later op tv om uit te leggen wat hij ervan vond en diende woensdag 25 april mede namens Max en Abraham Moszkowicz zowel een tuchtklacht als een strafklacht in. Waarom? 'De deken brengt het optreden van enkele

In het nieuws

topadvocaten in verband met het witwassen,' zegt hij desgevraagd. 'Hij maakt in die passage een vreemde manoeuvre. En hij maakt behalve de topadvocaten ook de honderden advocaten belachelijk die gepeild zijn en op basis waarvan zo'n toptien tot stand komt. Alsof het alleen een kwestie is van Rolexen, Jaguars en zendtijd. Ik heb overigens nog nooit een advocaat ontmoet die over het begrip topadvocaat klaagde.'

Die criteria staan toch inderdaad niet vast?

'Nee, natuurlijk niet. Er zijn ongetwijfeld goede advocaten die niet in de publiciteit komen, van mij geen kwaad woord over de anonymi. Maar aan elke trein zit een locomotief en een laatste wagon. Overal heb je toppers, een middenmoot en de kreukels. En in de advocatuur heb je een hele hoop kreukels.'

De deken wilde toch niet de kwaliteit van de advocaten bepalen?

'Misschien dat je een discussie kunt beginnen over het beeld van de advocatuur – maar niet over mijn rug. Topadvocaten zijn niet degenen die dat predikaat aan zichzelf uitreiken. Dat het beeld scheef is, is niet een verwijt dat je mij kan maken.'

Caféverhaal

Guensberg benadrukt desgevraagd dat hij geen discussie wil over personen. 'Dat scheve beeld van de advocatuur, daar hebben we ook last van als we met het ministerie en bijvoorbeeld Europarlementariërs praten over zaken als witwasrichtlijn, reorganisatie van de rechterlijke macht, gefinancierde rechtsbijstand. We moeten niet van een mug een olifant maken. Ik heb in een interview van twee uur de naam Spong eenmaal genoemd als iemand die gezien zijn uitlatingen niet gevoelig lijkt voor een pleidooi tot ingetogenheid.'

U noemde hem in uw functie als deken.

'Natuurlijk, in die functie sprak ik.'

Hebben de klachten kans van slagen? Willem van Manen, persadvocaat voor onder andere *de Volkskrant* vindt dat de strafklacht niet te serieus moet worden genomen. 'Ik denk niet dat je er een Officier van Justitie voor overeind krijgt. Spong kan zich toch ook voldoende weren in de pers? Hem een beetje kennende zou het me verbazen als hij het echt meent – als dat toch zo is dan is het kleinzielig.'

Advocaat Germ Kemper, lid van de commissie die de tuchtrechtelijke uitspraken selecteert en publiceert in dit blad, zegt dat de tuchtklacht grote kans loop te stranden op het feit dat het tuchtrecht geen regels stelt voor het gedrag van advocaten in andere hoedanigheden, zoals curator of deken. Hij heeft nog wel een mening over de zaak zelf. 'Je kunt als deken filosoferen over het reilen en zeilen van de beroepsgroep, maar dan kun je het beter anders doen. Want wat koop je hier voor? Dit is een verhaal voor in het café. Je moet concreter zijn, bijvoorbeeld zeggen dat een advocaat zich in zijn optreden niet moet vereenzelvigen met zijn cliënt, omdat dat de positie van de advocatuur aantast. Oproepen tot "terughoudendheid" is geen basis voor beleid.'

Wat nu? Misschien een gesprek tussen de twee heren, buiten het bereik van camera's en microfoons? (LH)

Toch meldplicht voor advocaten

Uit de laatste verwickelingen in het Europees Parlement en de Raad kan worden geconcludeerd dat er waarschijnlijk wel een meldplicht voor advocaten komt, zij het beperkter dan oorspronkelijk voorgesteld. Maar door de noodzakelijke afstemming van de standpunten van Parlement en Raad zal Nederlandse wetgeving nog wel even op zich laten wachten.

In juli 1999 heeft de Europese Commissie een voorstel tot wijziging van de Europese anti-witwasrichtlijn (91-308/EEG) ingediend. Het voorstel introduceert een meldplicht bij de autoriteiten voor advocaten van vermoedens tot witwassen van geld. Voor advocaten zijn met name de art. 2 bis en 6 van belang. Op grond van art. 6 lid 1 moeten de Staten voorzien in een algemene meldplicht van witwaspraktijken. Art. 2 bis lid 5 schrijft voor dat de lidstaten advocaten onder de meldplicht moeten brengen voor zover zij hun cliënten bijstaan of vertegenwoordigen bij bepaalde nader omschreven activiteiten.

Op 5 juli 2000 bepaalde het Parlement in eerste lezing zijn standpunt inzake het gewijzigde voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad. Op 17 januari 2001 verwees de Voorzitter van het Parlement de zaak naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken. Deze Commissie had al eerder Klaus-Heiner Lehne tot rapporteur benoemd; ze behandelde het gemeenschappelijk standpunt en de ontwerp-aanbeveling voor de tweede lezing op de vergaderingen van 24 januari, 27 februari en 20 maart 2001. Op de laatstgenoemde vergadering hechtte de Commissie met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerp-wetgevingsresolutie.

Op 5 april jl. stemde de Commissie over 28 amendementen van Lehne op het gemeenschappelijk standpunt. Van deze 28 amendementen werd de helft verworpen, waarvan er twee direct betrekking hebben op de meldplicht van advocaten. Verworpen werd amendement nr. 5 waarin werd voorgesteld om expliciet te maken dat advocaten uitgezonderd moeten worden van de meldingsplicht als zij onafhankelijk juridisch advies geven of een cliënt vertegenwoordigen in een juridische procedure. Tevens werd amendement 22 verworpen, waarin werd voorgesteld de kernactiviteiten te omschrijven van de advocaat waarbij de meldplicht niet van toepassing zou moeten zijn.

Het Parlement steunt de opvatting van de Raad dat de richtlijn ook moet gelden voor juridische beroepen wanneer zij gelijksoortige activiteiten uitoefenen als financiële instellingen zoals het beheren van rekeningen, het opzetten van bedrijven of trusts of het uitvoeren van financiële transacties.

De Europese Raad zal zich nu binnen drie maanden over de voorgestelde amendementen moeten uitlaten. Indien de Raad de amendementen niet accepteert volgt eventueel een conciliatieprocedure, een geformaliseerde procedure om de standpunten van beide organen bij elkaar te brengen.

Op grond van het bovenstaande is het zeer waarschijnlijk dat de meldplicht voor advocaten, zij het in een beperktere vorm dan oorspronkelijk was voorgesteld, er wel zal komen. Mocht er een conciliatieprocedure worden gevolgd, dan zal de implementatie in de Nederlandse wetgeving nog wel even op zich laten wachten.

De verdere ontwikkelingen zullen door het *Advocatenblad* worden gevolgd.

(Marianne van der Kleij, coördinator Public Affairs, Nederlandse Orde van Advocaten)